

Voorlinden, een jong museum achter het jonge duin

Op 10 september 2016 opende koning Willem Alexander het nieuwe Museum Voorlinden: een particulier museum voor moderne en eigentijdse kunst. Opvallend is de fraaie ligging in het gelijknamige landgoed tussen Wassenaar en het duingebied Meijendel. Het gebied rond het museum is toegankelijk voor publiek. En zo biedt Voorlinden de bezoeker behalve haar fraaie kunstcollectie ook de mogelijkheid te wandelen door een gebied met afwisselend weiden, bossen en waterpartijen. Redenen genoeg om dit museum eens te bezoeken.

Het landhuis Voorlinden in Engelse stijl waarin onder meer het museumrestaurant is ondergebracht.
Foto: Joost van Reisen

Tekst: Joost van Reisen

De omgeving van Wassenaar staat niet alleen bekend om haar prachtige natuurgebieden maar ook vanwege de vele landgoederen en buitenplaatsen. De 'landgoederenroute' voert wandelaars en fietsers langs de fraaiste monumenten, zoals Backershagen, De Paauw, De Wittenburg en Clingendael. Ook Voorlinden hoort in dit rijtje. Het landgoed bestrijkt 39 hectare waarvan ongeveer 20 hectare wandelgebied is.

Geschiedenis

Voorlinden ligt in een kuststrook waar na de laatste ijstijd - als gevolg van de zeespiegelstijging - strandwallen zijn ontstaan. Deze strandwallen lopen parallel aan de kust en ertussen liggen de lager gelegen strandvlakten. De eerste bewoners vestigden zich bij voorkeur op die strandwallen omdat ze bescherming boden tegen de regelmatige overstromingen door de zee. Later zijn ze benut voor de bebouwing en de aanleg van wegen. Nog altijd is dit patroon van strandwallen te zien in de kustprovincies, zo ook rond Voorlinden. Zowel het landhuis als de Buurtweg, de oostelijke grens van het landgoed, liggen op een strandwal. De lange oprijlaan van de Buurtweg naar het landhuis, verbindt beide strandwallen en loopt door een veenweide die ooit op de tussenliggende strandvlakte is gevormd.

De eerste buitenplaatsen verschenen in de zeventiende eeuw. Het waren statussymbolen voor regenten en rijke kooplui die daar in de zomer van het

buitenleven konden genieten.

In de 18e eeuw bewoonde de Portugese bankiersfamilie Lopes Suasso het landgoed. In de periode 1803-1835 werd op deze plek een park in landschapsstijl aangelegd, naar ontwerp uit 1804 van tuinarchitecten Johan David Zocher en zijn zoon.

Toen jonkheer Hugo Loudon in 1912 eigenaar werd van Voorlinden, gaf hij opdracht tot het bouwen van het huidige landhuis in Engelse stijl. Het huis waar Loudons Engelse echtgenote was opgegroeid, had hiervoor model gestaan. Hij liet ook enkele kleine huisjes bouwen voor zijn personeel, waaronder 'Klein Voorlinden' links van de oprit.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog trokken de Duitse bezetters in het huis. Daarna woonden er Canadese officieren. In 1950 huurde de PTT het huis en gebruikte het als opleidings- en conferentiecentrum. Tenslotte, in 1999, vond een broodnodige restauratie plaats. In 2001 verkregen het huis, het toegangshek, de garage en de dienstwoningen de status van rijksmonument. Sinds 2011 is het landgoed eigendom van Stichting Voorlinden waartoe ook het museum behoort.

Museum

In 2013 is een begin gemaakt met de bouw van Museum Voorlinden met als doel hierin de kunstcollectie van Joop van Caldenborgh onder te brengen. Het museum, naar een ontwerp van *Kraaijvanger architects*, is langwerpig van vorm met wanden

Het museum Voorlinden
Foto: Pietro Savorelli

Bereikbaarheid en expo's

Voorlinden is bereikbaar met de auto, met OV of met de fiets.

Adres: Buurtweg 90, 2244 AG Wassenaar

Openingstijden: dagelijks van 11:00 tot 17:00 uur.

Toegangsprijs voor het Museum: € 15,- ook voor kaarthouders.

Naast de vaste collectie zijn in 2018 de volgende tentoonstellingen gepland:

- ♦ t/m 20 mei 2018: solotentoonstelling van de Amerikaanse kunstenaar Martin Puryear (1941)
- ♦ 9 juni t/m 16 september 2018: werk van de Amerikaanse kunstenaar Wayne Thiebaud (1920)

die bestaan uit een afwisseling van glas en een bekleding met duinzand- kleurig natuursteen. Het geheel past goed in de omgeving. Bij mijn eerste bezoek aan het museum vielen de fraaie tuinen op die zijn ontworpen door landschapsarchitect Piet Oudolf.

Maar liefst drie seizoenen lang zijn er bloemen in bloei te zien. Het museum heeft een oppervlakte van 6.000 m², waarvan 4.000 ingericht is als tentoonstellingsruimte. Het interieur heeft zalen voor de vaste collectie, voor tijdelijke tentoonstellin-

gen en voor wisselende collectiepresentaties. Daarnaast bevat het gebouw een auditorium, een bibliotheek, een museumwinkel, educatieruimte en een restauratieatelier.

Collectie

De huidige directrice, mevrouw Suzanne Swarts, heeft vorm gegeven aan de schitterende collectie die in Museum Voorlinden te bewonderen is. Het vele daglicht in de zalen doet de kunstwerken voortreffelijk uitkomen. Van de vele werken noem ik er enkele die een band hebben met onze kust. Bijvoorbeeld *Coucher de Soleil* (1893), een werk van Hendrik Willem Mesdag, dat niet is tentoongesteld, maar wel deel uitmaakt van de vaste collectie.

Heel bijzonder vond ik de *Skyspace* die de kunstenaar James Turrell speciaal voor dit museum ontwierp. *Skyspace* is een ruimte waar de bezoeker via een vierkante opening in het dak rechtstreeks zicht heeft op de lucht. Dankzij een lichtprogramma kunnen intense contrasten ontstaan tussen de veranderende kleuren van de lucht en de verlichting in de *Skyspace*. Het effect is echter het sterkst gedurende zonsopkomst en -ondergang. Deze zogeheten *twilight* momenten vallen buiten openingstijd van het museum, maar in de nabije toekomst zal dit werk op exclusieve momenten te ervaren zijn.

Ook representatief voor het museum is de *Swimming Pool* (2016) van de Argentijnse kunstenaar Leandro

Leandro Erlich (1973), *Swimming Pool* (2016) Museum Voorlinden, Wassenaar. Foto: Antoine van Kaam

Swimming Pool lijkt op een zwembad, maar is het niet. De aanwezigheid van bezoekers is noodzakelijk, want zonder publiek functioneert het kunstwerk niet.

James Turrell (1943), *Skyspace* (2016) Museum Voorlinden, Wassenaar. Foto: Antoine van Kaam

Erlich. Deze en de vele andere werken maakten voor mij duidelijk: in Museum Voorlinden kijk je niet alleen naar kunst, maar je beleeft het ook.

Wandelen

Voorlinden ligt aan de rand van de Wassenaaarse duinen; na een bezoek aan het museum leek me een wandeling door het landgoed zeker de waard. De bossen, duinweide en duingebieden rond het museum zijn vrij toegankelijk voor wandeling op de paden.

Deze wandelmogelijkheden zouden in de toekomst wel eens aanzienlijk kunnen worden uitgebreid. Er is nu overleg tussen Voorlinden en Dunea om beide gebieden met elkaar te verbinden. Voor wandelaars in Meijndel is er dan een directe route naar het museum. En kunstliefhebbers kunnen hun museumbezoek afronden met een duinwandeling. Zo ontstaat een mooie verbinding tussen cultuur en natuur. •

Joost van Reisen is educatief auteur en redactielid

In de fraaie tuin rond het museum zijn drie seizoenen lang bloemen te zien. Foto: Joost van Reisen